

Oikeusvaltio kokonaisturvallisuuden tekijänä

Kokonaisturvallisuuden tekijät, Pohjois-Savon liitto, Rautavaara
Kari Kuusiniemi, Presidentti, Korkein hallinto-oikeus
13.11.2025

Supreme Administrative Court of Finland

Lähtökohdat: teesi

- **Onnellisuus**
 - Suomi maailman onnellisin maa 8. kerran peräjäälkeen → **Miksi?**
- **Turvallisuus**
 - Sisäinen turvallisuus: ei aidattuja eliitin asuinalueita, liikkuminen vapaata, ei henkivartijoita yms.
 - Ulkoinen turvallisuus: kokonaisturvallisuusajattelu, uskottava puolustuskyky ja -tahto
- **Luottamus**
 - Viranomaisiin, tuomioistuimiin ja muihin instituutioihin, mutta myös kanssaihmissiin ja siihen, että elämä kantaa

Korkein hallinto-oikeus
Högsta förvaltningsdomstolen
Supreme Administrative Court of Finland

Oikeusvaltio – toimivan luottamusyhteiskunnan perusta

- Oikeusvaltio = demokratia, perusoikeudet, vallanjako, vapaa media
- Oikeusvaltion peruspilarit: pääsy oikeuksiin turvattu, riippumattomat tuomioistuimet, suoja mielivallalta, kukaan ei lain yläpuolella, vähäinen korruptio
- Hyvä hallinto ja luottamus: perusoikeuksien ja vallanjaon ohella myös hyvä hallinto turvattu perustuslaissa

Luottamuksen elementtejä

- Tasa-arvo ja julkiset palvelut, kokemus olostä samassa veneessä, varallisuuseroja tasaava verotus ja vähimmäis-/perusturvajärjestelmä
- Hyvinvointiyhteiskunta, oikeusvaltion kehittyneempi versio
 - Vrt USA/Anu Partanen: Pohjoinen teoria kaikesta → vapaus, ei riippuvaisuus perheestä, työnantajan sairausvakuutuksesta jne.

Kokonaisturvallisuusajattelu Suomen voima

- Maanpuolustuskurssitoiminta
- Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategia
- Sotilaallinen maanpuolustus: NATO-liittokunnan osana, oman alueen puolustaminen asevelvollisuusarmeijan ja koulutetun reservin voimin
- Huoltovarmuuspoolit
- Arkipäivän varautuminen
- → koko yhteiskunta mukana, verkostot, matalat hierarkiat, yhteiset kokemukset, pienen yhteiskunnan voima

